

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. **21/01/2016**

Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

Türkiye'nin 29.7.1971'de onayladığı, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 102 No'lu Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi'nde; işsizlik, sosyal güvenlik kapsamında olan risklerden biri olarak belirlenmiştir. Sözleşmeyi onaylayan ülkeler, işsizlikle mücadele konusunda, hem iş bulma, meslek edindirme, mesleki eğitim, iş başı eğitim ve danışmanlık hizmetleri gibi istihdamı artırıcı ve işsizliği önleyici, hem de işsizliğin sigortalılara getireceği ekonomik kayıpları tazmin edici tedbirler almakla yükümlüdür.

Türkiye'de, 25.8.1999 tarihinde 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu çıkarılmış; Kanun'un 63. Maddesi'ne göre, işsizlikle mücadelede uygulanacak olan aktif ve pasif istihdam politikalarına ilişkin hükümler, 1.6.2000 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun, işsizlik sigortası fonunun "kuruluşu, yönetimi, denetimi, fonun gelir ve giderleri ile mal ve alacaklarının tabi olacağı" hükümlerini düzenleyen 53. Maddesi ve bu çerçevede çıkarılan "İşsizlik Sigortası Fonu Kaynaklarının Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile belirlenmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na, 15.5.2008 tarihinde eklenen, Ek. 1. Madde gereğince, İşsizlik Sigortası Fonu kapsamında, Ücret Garanti Fonu oluşturulmuştur. Bu fonla, işverenin acze düşmesi halinde, sigortalılara ekonomik bir güvence verilmektedir.

Sigortalıların, işsizlik ödeneğine hak kazanmak için, Kanunun 51. Maddesi'ne göre; son 120 gün içinde sürekli çalışarak prim ödeme, son 3 yıl içinde en az 600 gün prim ödeme ve kendi isteği dışında işsiz kalma gibi koşulları yerine getirmesi gerekmektedir. **İşsizlik sigortası fonunda çok büyük bir kaynak birikmesine rağmen, işsizlik ödeneğine hak kazanma koşullarının zorlaştırılması nedeniyle, işsiz kalan tüm sigortalılar işsizlik sigortası fonundan faydalanamamaktadır. Bu durumda da fonda biriken bu kaynak, amacı dışında başka alanlarda kullanılmaktadır.**

Kanunun çıkarılma amacı, aktif ve pasif istihdam politikaları uygulayarak; işsizlikle, hem önleyici hem de tazmin edici yöntemlerle, mücadele etmektir. Ancak, işsizlik sigortası fonunun giderleri arasında yer alan, Kanunun Geçici 6, 7 ve 10. Maddeleri; fonun, gerçek amacından sapmasına neden olmaktadır. Geçici 6. Maddede: *"fonun nema gelirlerinin bir kısmının Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi'ne aktarılacağı ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline kaydedileceği, kaydedilen bu tutarların başta Güneydoğu Anadolu Projesi olmak üzere ilgili idare bütçelerine ödenek kaydedilmeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır"* denilmektedir. Geçici 7. Maddede, özel sektör işverenlerinin, işsizlik sigortası prim hisselerinin, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağına hükmedilmiştir. Geçici

10. Maddeyle ise, 31.12.2015 tarihine kadar uygulanacak olan, “...işveren hisselerine ait tutarı, işe alındıkları tarihten itibaren İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır” hükmünün uygulanma süresi, 28.12.2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 31.12.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

İşsizlikle mücadele ve istihdamın korunarak geliştirilmesi için araç olarak kullanılması gereken bu fon, bu maddelerin uygulanması ile amacı dışında kullanılmaktadır. AKP, 14 yıllık iktidarı döneminde, iş güvencesinin yok edilmeye çalışıldığı düzenlemelerin ve uygulamaların artarak devam etmesine, işsizliğin çıkış gibi büyümesine neden olmuştur. İşsiz kalanların, zor günlerindeki tek güvencelerinin işsizlik sigortası fonu olmasına rağmen, **AKP iktidarı tarafından fondaki kaynaklarla iç borçlanma senetleri alınıp bütçe açıkları kapatılarak, işverenlerin ödemesi gereken işsizlik sigortası işveren hisseleri ödenerek, işsizlik sigortası ile doğrudan ilgisi olmayan alanlara yatırım yapılarak vb. sebeplerle, fon amacına aykırı bir şekilde kullanılmıştır.**

Sayıştay raporlarına göre; SGK’nın bir ay içinde tahsil ettiği primler ile gecikme cezası ve gecikme zammını fona aktarmakla yükümlü olmasına rağmen, işsizlik sigortası işçi-işveren ve devlet hisselerinin Fon’a eksik aktarıldığı ve İşsizlik Sigortası Fonu’ndan İŞKUR bütçesine, mevzuata uygun olmayan aktarımlar yapıldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca kamuoyunda; İşsizlik Sigortası Fonu ve Ücret Garanti Fonu’ndan, AKP’li bazı belediyelerde çalışan geçici işçilere, maaş ödemesi yapıldığına, fonun yol yapımına harcadığına, bazı kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe açıklarının fondaki kaynakların kullanılarak kapatıldığına ilişkin haberler yer almaktadır. Tüm bu haberler, işsizlik sigortası fonunun yönetiminde olması gereken “şeffaflık” ilkesinin zedelenmesine neden olmaktadır. Bu şartlar altında, sigortalıların ve tüm kamuoyunun, sigortanın getireceği güvencelere ilişkin güveni sarsılmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonu ve Ücret Garanti Fonu’nda toplanmış olan kaynağın; hangi bankalarda tutulduğu, hangi yatırım araçlarında değerlendirildiği, devlet iç borçlanma senetlerinde (hazine bonosu, devlet tahvili) değerlendirilip değerlendirilmediği, hangi kurumların bütçe açıklarının kapatıldığı, fondaki kaynağın anapara ve faiz geliri miktarı ile fondan yapılan harcamalar şeffaf bir biçimde kamuoyuyla paylaşılmamaktadır.

Sonuç olarak, işçinin alın terinden kesilen primlerin fona tam olarak aktarılmadığı ve işsize verilmesi gereken kaynağın, hazine açıklarının giderilmesi için AKP iktidarı tarafından “iç edildiği” anlaşılmaktadır. İşçinin alın terinden, işsiz kalacağı zor günleri için kesilen kaynağın tamamının, yine işsizlere verilmesi gerekir.

Bu bilgiler doğrultusunda;p

1. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’nun, İşsizlik Sigortası Fonu’nun “kuruluşu, yönetimi, denetimi, fonun gelir ve giderleri ile mal ve alacaklarının tabi olacağı hükümleri”ini düzenleyen, 53. Madde hükümlerinin yürürlüğe girdiği 1.6.2000 tarihinden, bugüne kadar; İşsizlik Sigortası Fonu’nda, yıllar itibarıyla (her yıl için ayrı ayrı); sigortalı, işveren ve devletin ödediği primlerden ne kadar kaynak toplanmıştır?
2. İşsizlik Sigortası Fonu’nda toplanan kaynağın, yıllara göre ne kadarı anapara, ne kadarı faiz gelirinden oluşmaktadır?

3. İşsizlik Sigortası Fonu'nda bulunan varlık, bugüne kadar, yıllar itibariyle hangi bankada/bankalarda ve hangi yatırım araçlarında değerlendirilmiştir? Fonun bankalardaki varlığına, yıllar itibariyle yüzde kaç faiz verilmiştir?
4. İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki varlık, devlet iç borçlanma senetlerinde (hazine bonusu, devlet tahvili) değerlendirilmekte midir? Değerlendirilmekteyse, yıllar itibariyle fondaki varlığın ne kadarı hazine bonusu, ne kadarı devlet tahvilinde değerlendirilmiştir? Bu kaynağın kuponlu ve kuponsuz tahvillerde değerlendirilen kısımları ayrı ayrı ne kadardır? Fonun devlet iç borçlanma senetlerinde (hazine bonusu ve tahvil) değerlendirilen kısmına, yıllar itibariyle yüzde kaç faiz verilmiştir?
5. İşsizlik ödeneğinden yararlanmak için, Kanun'un yürürlüğe girdiği 1.6.2000 tarihinden bugüne kadar; yıllar itibariyle, kaç sigortalı müracaat etmiştir? Müracaat eden sigortalılardan, yıllar itibariyle kaç sigortalıya işsizlik ödeneği verilmiştir? Bugüne kadar, işsizlik ödeneği olarak yıllar itibariyle sigortalılara ne kadar ödeme yapılmıştır?
6. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sigortalılara yapılan işsizlik ödeneğinin yıllar itibariyle, sigortalıların ikamet ettikleri illere göre dağılımı nedir?
7. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na 15.5.2008 tarihinde eklenen Ek.1. Maddesi ile İşsizlik Sigortası Fonu kapsamında oluşturulan Ücret Garanti Fonu'na; 15.5.2008 tarihinden bugüne kadar, yıllar itibariyle ne kadar kaynak aktarılmıştır?
8. Ücret Garanti Fonu'ndan yararlanmak için, 15.5.2008 tarihinden bugüne kadar, kaç sigortalı müracaat etmiştir ve müracaat eden sigortalılardan kaç sigortalıya, yıllar itibariyle ne kadar ödeme yapılmıştır?
9. 1.6.2000 tarihinden, bugüne kadar; iş bulma, meslek edindirme, mesleki eğitim, iş başı eğitim, danışmanlık hizmetleri gibi aktif istihdam politikalarında kullanılmak üzere, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, yıllar itibariyle ne kadar varlık kullanılmıştır?
10. Kanun'un işsizlik sigortası fonuna ilişkin hükümlerinin yürürlüğe girdiği, 1.6.2000 tarihinden bugüne kadar, Kanun'un 53. Maddesi'nde belirtilen giderler dışında, fonun varlıklarından harcama yapılmış mıdır? Yapıldıysa; yıllar itibariyle, hangi kurumlara ne kadar kaynak aktarılmıştır?
11. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, başta Güneydoğu Anadolu Projesi olmak üzere, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun Geçici 6. Maddesi'nde belirtilen "ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlar" kapsamında yol, baraj vs. yapımı gibi altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, yıllar itibariyle hangi kurumlara, ne kadar kaynak aktarılmıştır?
12. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun Geçici 7. ve 10. Maddeleri çerçevesinde; Sosyal Güvenlik Kurumu'na, işsizlik sigortası işveren primi olarak, yıllar itibariyle ne kadar kaynak aktarılmıştır?
13. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, 1.6.2000 tarihinden bugüne kadar, İŞKUR bütçesine yıllar itibariyle, ne kadar kaynak aktarılmıştır?
14. İŞKUR'da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan memur ve sözleşmeli personele ücret ve ücret benzeri ödeme yapılması için, fondan İŞKUR bütçesine yıllar itibariyle ne kadar kaynak aktarılmıştır?
15. İŞKUR'da kamunun asli görevini yürüten memur ve sözleşmeli personele yapılan ücret ve ücret benzeri ödemelerin, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmasının engellenmesi yönünde, Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
16. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun işsizlik sigortası işçi-işveren ve devlet hisselerinin, İşsizlik Sigortası Fonu'na aktarılmayan kısmı var mıdır? İşsizlik sigortası primine isabet eden tahsilatlar, neden doğru ve gerçeğe uygun hesaplanmamakta ve İŞKUR'a tamamen aktarılmamaktadır? Mevzuatta %1 olarak öngörülen, işsizlik sigortası devlet hissesinin İşsizlik Sigortası Fonu'na eksik olarak aktarılmasının nedeni nedir? Bugüne kadar,

1323

eksik aktarılan miktar ne kadardır? Eksik miktarların tamamen yatırılması ile ilgili, Bakanlığınızın çalışması var mıdır?

17. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ya da Ücret Garanti Fonu'ndan, bugüne kadar, AKP'li belediyelerde çalışan geçici işçilere maaş ödemesi yapılmış mıdır? Yapıldıysa, hangi belediyelerin işçilerine ve kaç işçiye, yıllar itibariyle ne kadar ödeme yapılmıştır?
18. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun Ek 2. Maddesi'nde belirtilen; "genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebepler" nedeniyle, Madde'nin yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar, kısa çalışma ödeneği almak için, kaç sigortalı müracaatta bulunmuş ve yıllar itibariyle, kaç sigortalıya, ne kadar ödeme yapılmıştır?
19. İşsizlik Sigortası Fonu'nun ve Ücret Garanti Fonu'nun, Kanun'un amaçları dışında kullanılmasının önlenmesi için; Bakanlığınızın, hem Kanun'daki amaca aykırı maddelerin değiştirilmesi, hem de denetimlerin arttırılarak İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı dışında kullanılmasının engellenmesi yönünde, çalışmalarınız var mıdır?
20. Kanun'un 51. Maddesi'nde belirtilen, işsizlere yapılacak olan işsizlik ödeneğine hak kazanma koşullarının kolaylaştırılarak, işsiz kalan tüm sigortalıların fondan faydalanabilmesi için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?